

Mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, bizalommal keresse fel
CZITROM URISZABÓSÁGÁT
 General Mosoin, Kert-uca 2 alatt, ahol a legszebb kivitelben elsőrendű

Öltönyöket, felöltőket és téli kabátokat már 2600 leiert készít

Minden munka CZITROM DEZSŐ vezetése mellett készült. (A volt Szent László-terti Czitrom-cég tulajdonosa)

HETI GLOSSZÁK

A „magyarfaló” Népiünk

Az „Egyenlőség” című „felekezeti” lap, amelyben oly bübajos chanukai elmefuttatmányokat olvasunk lelki épülésünkre, legutóbbi számában azt írja, hogy „Nagyvárán megbuktak a cionisták”. Ez a címe a kis hírnék. Az sem megvetendő csemege a váradiaknak, amikor olvassák, hogy az eredmény Moskovits Izidor és Reichmann I. (sic!) ilyen ma nem is létezik.) Jenő ortodox vezérferfiak személyes diadala. De hát ez elírás. Azonban az már tendenciózus, amikor azt írja tovább; „A nagyváradi zsidó-ág körében annál nagyobb elégtelenség üdvözik az eseményt, mert a „Népiünk” magyarfaló ortodoxellenes igazgatási már elérték a tetőpontot stb.”.

Telcsik ezt érteni? Mert mi bizony nem értük. Magyarfaló és ortodoxellenes. Hogy mi mennyire ortodoxellenesek vagyunk, arról kérjen az Egyenlőség információt, például az erdélyi Központi Irodától. Megkomoly zsidó vezérferfiaktól, akik csak főúrizen fognak nevelni ezen a zsidóságon. Ami pedig a magyarfalást illeti, hát bizony itt van egy kis „iga” az Egyenlőségnek. Mert ki is a legnagyobb magyar ma Magyarhonba? Talán Apponyi? Talán Horthy? Oh, ezt a címet nem vindikálja magának senki. Csak egy ember van aki Szécsényi után, a legnagyobb magyar. Szabolcsi Égalité Lajos, ez a nagy magyar, ez a árvalányhajas, firkósbotos, jiszkadalos, hejhujja magyar ember. Hátha ő a magyarság reprezentánsa, akkor igenis mi magyarfalók vagyunk.

Különbön pedig, mindig és mindenkor hirdetik a magyarságnak és a zsidóságnak békés együttműködését, népkisebbségi alapon. Ezerszer kifejtettük már nézetünket, s ma sincs sem házzálenivalónk, sem elvonnivalónk, Igenis, mi ellene vagyunk annak, hogy az utóállamokban a mártírok mártírja legyünk. Mi zsidó népi kisebbségi alapon akarunk állni, aminthogy azon a szilárd világnézetű állunk és ezen alapszik egész politikánk is, de emellett a legkisebbség harmoniában a kisebbségi sorsba jutott erdélyi magyarsággal. Egymás mellett haladni, a közös célok kiútsá érdekében. Egymást támogatni, ha kell, egymást megvédeni, kiharcolni a kisebbségi jogokat, amelyek megilletnek bennünket. „Magyarfaló” ez az Egyenlőség terminológiája. Semmi közünk hozzá. Nekünk nem zsidó üzenet a „világnézet” mint Szabolcsi urnak, mi önzellenül szolgáljuk a zsidóság ügyét. Neki már ezért is hallgatni kellene. Pláne nem rágalmazni igazságtalanul és durván. De ez hozzá tartozik az harcmórához. Szabolcsi valóban nem szereljük, a magyar zsidóság álkának tartjuk, Szabolcsifalók vagyunk, az igaz de nem magyarfalók. A kellő nem identikus — még ha az Egyenlőség így is akarja beállítani.

Egy „szavazó” halálára

Még a váradi hitközségi választások alatt történt. A lázas és izgalmas atmoszférában is pillanattal csendet parancsolt a két szembenálló táborra az a jelenet, amikor a megboldogult Weisz I. Miksa jelent meg szavazni. Akik nem ismerték őt, azoknak röviden csak annyit. Tudott időt és energiát áldozni a zsidó közeért, ezt el kell ismerjük róla haló poraiban is. Elismerjük annak dacára, hogy halálosan gyűlölt bennünket. Ha valaha lehetett használni a „halálos” szót, néha igazán lehet. Mert 72 évesen, egy hózaszói kórral testében, halála előtt három nappal, felkelt halálos ágyából és viaszgárdán, az elmulás kétségtelen jeleivel arca és meggyőnyedti alakján, elment szá-

vazni. Ugy gyűlölte a cionizmust és annyira rejongott az agudizmusért, hogy felkelt és vánszorogva, hollíradtan elment leadni szavazatát. Micsoda lelki erő kellett ehhez és milyen fanatizmus. Magasztosabb célhoz méltó volt ez az önfeláldozás, mint az agudizmus. De impozáns és megható — még ha a megboldogultat a gyűlölet is vitte az ágytól — a szavazóurnáig.

Weisz I. Miksa meghalt három nappal rá, hogy a szavazásra elment. Nem ez az igazság ölte meg, hanem a kór, amelyet megadással türt. Bár gyűlölt bennünket, a megért harcossnak kijáró tisztelettel emlékezünk meg róla és bárha okulásnak tehetőből azok, akik egy tisztulabb és magasabb eszméért, mint az övé volt — az ezredrésnyi áldozatot sem akarják meghozni.

Hogyan jutott egy elhagyott asszony 500 angol fonthoz — a Népiünk útján?

Néhány héttel ezelőtt lapunk nyolcadik oldalán megjelent egy hirdetés, héber nyelven. Ebben a felhívásban az állott, hogy felhívja a zsidóság figyelmét egy M. D. Weiszberg nevű urra, aki jelenleg Amerikában tartózkodik, nehogy a birtokában lévő okmányokkal bárkit is félrevezethessen. Öváltosságra int mindenkit vele szemben. Ez a felhívás, amelyet a tordai és dési főbb írtak alá, eljutott lapunk útján Jeruzsálemba. Amikor a kinyitve lett férj apjának tudomására jutott, hogy a „Népiünk”-ben ez a hirdetés megjelent, elhívta volt menyét, egy Hausman lednyt (megboldogult Chaim Sonnenfeld unokája) és kifizetett neki készpénzben 500 angol fontot (körülbelül 300.000 lei). A válasz is megtörtént ezután és — amint ottani tudósítónk írja — amit nem tudott számos rabbi elintézni, azt meglette egy hirdetés, amely lapunk útján jutott el az Erecbe. Az asszony, hiába interveniáltaott ebben az ügyben, sehogy sem sikerült elintézni az ügyet, amelyet így egy-kellőre elintézték és ránczva fényes eredménnyel, amennyiben tekintélyes pénzüsszeghez jutott ezáltal.

Revideált álláspontok...

Beküldött levél.

A napokban egy régi kedves tanárommal utaztam Clujra. Véllelennül találkoztunk össze és örömmel üdvözöltük egymást. Volt tanárom híres volt arról, hogy erősen magyar érzelmű és ezt a tilták még a vezérinspektörök előtt sem igyekezett véka alá rejteni. Alig néhány éve annak, hogy az egyik főigazgatónak bátran odavágtta: Ne csodálkozzék azon, hogy mi zsidók ilyenek vagyunk, hiszen az Önök bucaresti zsidói, még ma is, 400 év után, beszélnek a spanyol nyelvet, pedig milyen körülmények között hagyták ott a nemes grandok hazáját.

Beszélgetésünk folyamán erre a magyar érzelmére akartam ráterni és megemlitem neki az épen akkor parázsió debreceni diákbólra, amikor leányokat is megverték a hős leventék. Kedves tanár ur — mondtam — ennyire mégsem lett volna szabad megfélekedezni lovagiasnak elismert magyarjainknak.

Fiam — szólott erre régi professzorom — én is revizió alá vettem álláspontomat, nem csak Gombös. Ennek pedig főoka az, hogy hat héttel ezelőtt olvastam a pesti lapokban, hogy most már idegen valutát sem akarnak adni a külföldön tanuló zsidó diákoknak, akiket elítelték a numerus kluuzussal a magyar egyetemről. Még a numerus kluuzusra is találtam enyhítő körülményt, de hogy a kimenekült tanulni akaró fiukat ezzel is lehetetlenül tegyük, ezt nem bírom megérteni. Ez több annál, amit a magyar zsidóság megérdemel.

Bizony, bizony, a romániai zsidó diá-

koknak mégis jobb dolguk van, vetellem közbe, itt mégsem bálnak úgy velük.

S alig másfél óra telt el a vonatbéli diskurzus után, amikor meggyőződtem arról, hogy itt sem sokkal jobb a viszonyok. Egy cluji egyetem hallgatóinak kellett átadnom egy csomagot. Ő mesélte. Képzélje, milyen sérelem ért bennünket tegnap is. Tanase a híres bucaresti színész itt vendégszerepelt és mikor jegyet kértünk, azt mondták, hogy csak LANC iga olványos hallgatók kaphatnak. Mikor megmondtam, hogy „evreu” vagyok, akkor rögtön megadgák föllem ami minden hallgatónak kijár. Egy székelvudvarhelyi magyar diáklányának szó nélkül ki adták de nekem nem.

Igy kellett egyidejűleg volt tanáromnak és nekem is revizió alá venni álláspontomat. Sch. O.

Szalonicikiben feltámadt egy zsidó próféta?

Szalonici. Nemesak Szalonici, de egész Görögországban, sőt egész Balkánon nem beszélnek egyébről, mint a csodálatos Chajim Szeguráról, a szalonicii zsidó cigarettakereskedőről, aki csodálatos jövőbejelétéről és gyógyító erejéről tett tanúságot. Szegura, aki spanyol származású zsidó, idestova 25 év óta foglalkozik a kabalisztikus tudományal s okkultizmussal. Mintegy 5 hónappal ezelőtt levelet intézett a szalonicii „Progress” című francia zsidó újság kiadójához, melyben előre megjósolta a szept. 27-iki nagy görög földrengést a melynek mintegy 500 halálos áldozata volt. Ezenkívül különböző betegket meggyógyított, olyanokat is, kiket az orvosi tudomány régen feladott s ezzel olyan páratlan nepszerőségre tett szert, hogy a világ minden részéről jönnek hozzá a betegek s szerencsétlenek.

Szegurát természetesen igen sok újságíró is meglátogatta, akik érthetetlenül állnak szemben természetfeletti erejével. Egy zsidó újságíró előtt, a csodálatos „prófétát” (gy nevezik mindenütt) a következőket mondotta:

„Meglátásainak a próféták könyveiből, meg egyéb zsidó kabalisztikus művekből meritem”. Az újságíró azon kérdésre, miért lett megkímélve Szalonici maga, a nagy kalasztrófától, így felelt:

Tavaly 70 000 zsidó szavazott a görög pogromoktól, most ugyanannyi görögnek kellett szenvedni. Van nemzisi s létezik bünhődés”. Arra a kérdésre, mi a véleménye Hitlerrel, mit hoz a jövő, elmerengve felelt: „A „Sálan” fellépte láncát, melyben ezer év óta szülőddött Külsője, karaktere, mozdulatai s szerencseje annak az embernek, akit Hitler Adólnak hívják, mintja, hogy a sálan szellem, lelke beléje szállt s testében-lelkében gyökeret vert Hitler nems csak a zsidók, de az egész világ sántája, rossz szelleme.

A zsidók sokat fognak szenvedni a követhető évtizedekben, szenvedésük nagyobb és fájdalmasabb lesz, mint valaha volt, az utolsó, a feltámadás szenvedéseit lesznek ezek, mik után egy jobb s könnyebb világ fog következni.

Mindenesetre igen érdekes „próféta” ez a szalonicii zsidó cigarettakereskedő.

A jeruzsálemi chasszidok Teitelbaum Joel főrabbit akarják a kolel főnásziójának

Jeruzsálemi tudósítónk írja: Nagy feltűnést kellett a jisiv körében az a körlevél, amelyet Teitelbaum Joel, károlyi főrabbi híveivel küldött szét a kolel pénzek násziájához, a világ minden tájára, (Nászi alatt értik azon vezető férfiakat, akik a perselyekből és egyéb helyekről a pénzt összegyűjtik és kiküldik Palesztinába a kolel részére). Ebben a körlevélben azt kéri, hogy válasszák meg a kolel főrabbiójának: Teitelbaum Joel károlyi főrabbit és mint a galut násziójának főmegbízottját, az összes befolyó kolel pénzeket az ő kezeihez juttassák el, hogy annak elosztásáról mostantól kezdve ő gondoskodjon. Hogy miképen fogadják az arra illetékesek a körlevelet, arról nem is tudósítónk és ezért arról csak legközelebb a beszerzendő információk után számolhatunk be.

A kongresszus elé

Írta: Dr. KLEIN MIKSA, az Országos Zsidó Párt erdélyrészi tanácsának ügyvezetője

A romániai zsidóság politikáját irányító delegátusok kongresszusra gyűlnek össze rövidesen Brassóban, ahol számonkérlik a parlamentereinkről a végzett munkát, meghallgatják a tartományi vezetők beszámolóját, döntenek a párt alkotmánya felett, hogy az végleges formációt nyerjen és ki fogják jelölni a párt jövő útját és kereteit. Olyan fontos és sorsdöntő ez a kongresszus, hogy meg vagy győződve róla, hogy minden egyes megyei lagozatunk el fogja küldeni delegátusát, hogy részt vegyen ebben a határozalhozatalban. Nem lehet és nem szabad közönnnyel napirendre térni a kongresszus meglátása felett, mert itt fog eldőlni az Országos Zsidó Párt sorsa.

Ha az elmúlt parlamenti csessziót vizsgáljuk, meg kell állapítanunk, hogy kicsiny parlamenti képviselőink erején felül telt el a kötelezettségünk a zsidósággal szemben. Már a múlt év augusztus 26-án az Országos Zsidó Párt elnöksége és a zsidó parlamenti klub tagjai testületileg jelentek meg a kormányelnök és a memorandum foglalták a zsidóság legégetőbb problémáit és kérték azok kedvező elintézését. Ezek a kívánások több csoportra oszlanak.

Az első a hitközségek kultusz törvényét kiegészítő regulament sürgös elkészítése és a tanköteleseknek a szombati írás alóli felmentése volt. Ebben a kérdésben sikerült végre eredményt elérni, mert a vallás-és közoktatásiügyi miniszter 152062 din 17 október 1932. sz. alatti körendeletével végre teljesítette a vallásos zsidó szülőknél azt a kérését, hogy kérelmükre gyermekeik fel lesznek mentve a szombati és ünnepeknél írás alól, sőt utasította az iskolák igazgatóit arra, hogy igyekezzenek az órárendet is így értelemben összediktálni.

A kultusz törvény regulamentjének kérdésében október 8-án Landau képviselő interpellációjára Ousli vallásügyi miniszter megígéri a kérdés sürgös megoldását s mivel ezzel a kérdéssel az összes hitközségi szervezetek központi komolyan foglalkoztak és idevonalkozó javaslatokat be is terjesztették, meg van a lehetősége annak, hogy ez a kérdés rövidesen a hitközségi autonómiák teljes respektálása mellett megoldást nyerjen.

Látogatás a nyomorgó „Gérek” között

Írta: KAUFHEIL ERNŐ

Szovátától háromnegyedóránnyira fekszik Erdőszentgyörgy (Sängeorgiu de Pădure), melynek ortodox hitközsége gyakorol felügyeletet Bözödújfalun „gér” hitközsége fölött.

Erdőszentgyörgytől alig 7 km. az út, mely kénytelen válik. Az egyik Bözödújfalura, a másik Udvarhelyre vezet. Az út jobb és baloldalán gyönyörű hegyek emelkednek. Balra térünk, s rövidesen megérkezünk Bözödre. Külsőleg szép rendezett, de szegény székely faluhöz hasonlít. Semmi sem árulja el, hogy itt zsidó vallású székelyek laknak. A kapu gyönyörűen kifaragva, a legcifrább motívumokkal, az utcán és mezőn parasztlakásban álló több földművesek. Nagy nyomor békéjét viseli magán az egész falu.

A Ros Hakahal, Rosenzweig Lajos született zsidó szármagymegéből, a felesége és az anyja is proselyta. Ő teljesen aszimilálódott az itteni parasztközökhöz, nem néz ki zsidónak. Végig kalauzol a falun. Megmutat minden nevezetességet, közben meséli az áltérés történelét. (A gérek története oly szűk körben ismeri, hogy jónak látom röviden ismétel közölni). Anyja leánykori neve Kovács Ida, hébertül Jite báli Avrahám. Ő már imakönyvből is tudott imádkozni, nem csak kívülől. Felesége szintén proselyta, Nagy Vilmának hívják

Itt említem meg, hogy ebben a nagy horderejű kérdésben az U. E. R. október 31-én szintén kongresszust tartott, amelyen az U. E. R. elnöke, dr. Fildermann megnyitott beszédében, hatalmas történelmi visszajelentést vetett úgy a régi hitközségek fejlődésére, valamint a lecsatolt területek hitközségeinek autonómiájára és közjogi állására, valamint előterjesztette a regulament iránti javaslatát, amely javaslat egyes részében még messzeemenőbb jogokat kívánt a hitközségek szabad fejlődésére végett, mint amennyivel jelenleg a hitközségek rendelkeznek. Az orthodoxia szemponjtából azonban vannak javaslatnak egyes részét, amelyet nem tehetünk magunkévá. Ilyen javaslatnak 10-ik §-a. Tagadhatatlan azonban, hogy ezzel a kérdéssel annak jelenlőségéhez mérten foglalkozott és bár a lecsatolt területek nem képviseltették magukat a kongresszuson más okokból, nem lehet elvitatni az U. E. R.-től azt az érdemet, hogy kellő felelősséggel és objektivitással, sőt bátorsággal szállott síkra a hitközségek autonóm jogairól. Ugyancsak az ortodox központi iroda, valamint a neolog központi iroda, a bukovinai és beszarábiai hitközségi szervezetek képviselői is szorgalmasan gyűjtik az anyagot és közös kongresszusra küldiknek ebben a kérdésben, amelyre természetesen erkölcsi köteletségük meghívja az Uniuena Comunitătilor din Veclul Regal és az U. E. R. vezetőségét, mert csakis egyessülten és békés összefogással fogjuk tudni ezt a nagy jelentőségű kérdést sikeres megoldáshoz vezetni. Azért hangsúlyozom, ki a kérdésnek a jelentőségét, mert a „Népiünk” olvasóitáborra nem tudja, hogy még ebben a kérdésben is súlyos személyi differenciák és sértődések támad-

tak, amelyeket azonban Wezel főrabbi ur segítségével sikerült békésen megoldanom, a félreértéseket kiküszöbölöm. A zsidó szervezeteknek pedig morális kötelességük ügyelni arra, hogy az ilyen nagy jelentőségű kérdésekben a lyukszemrehágás politikájára megszűnjön, mert sajnos még mindig egyes vezetők nem tudnak lemondani erről az örömről. Mivel a vallás-ügyi kormány jelenlegi vezetője kellő megértést tanúsít a hitközségek kívánásaival szemben, minden reményünk megvan ahhoz, hogy ezt a kérdést sikerüljön fog autonómiák teljes közjogi biztosításával megoldáshoz vezetni.

Az Országos Zsidó Párt egyik fontos követelése volt az állampolgársági törvénynek a békeszerződés szellemében való módosítása. A Marzescu féle 1924 évi február 21-én kelt törvény az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről, súlyos jogfosztást jelent a lecsatolt területek zsidóságaival szemben és a Zsidó Párt valamint elődei a parlamentben meg nem szűnő energiával követelték ennek a törvénynek a módosítását, sajnos azonban mindeztideig eredmény nélkül. Nem akad román kormány, amely ezt a kérdést becsületes szándékkal meg akarná oldani, mert nem megoldás az a földöz és földözés, amelyet ezen a törvényen eszközölnek és hiába volt Dr. Martonak 1932 augusztus 26-án előterjesztett interpellációjá, sem Landauak október 25-én kelt felszólalása, sem pedig Dr. Weissmanak törvénykiegészítő javaslata, a kérdés ma is megoldatlan és a zsidók tízezrei hatalmas maradtak. Ép ezért a jövő parlamenti csesszióban ezt a kérdést homlokterbe kell nyomni és nem szabad egyetlen egy kormányjavaslatot sem megszavazni és a Zsidó Párt erkölcsi girójával alátámasztani, mindaddig, míg ez a kérdés becsületesen megoldva nincs. Szavazatok szempontjából az az 5 képviselői szavazat nem jelent semmit, sem pro, sem contra. De erkölcsi szempontból igenis sokat jelent. Egy kisebbségi

Legfinomabb hygienikus szaglanal „Rex” Borotvapor legolcsóbban kapható

M. Weissberger Oradea, Str. Cogălniceanu 4. Vizonteladóknek óriási árkedvezmény!

Hócipők, hócsizmák ezidén is legolcsóbban ROTH HENRIK cégnél, Zöldfa-u. 3. szerezhető be.

fa. A városi polgárság és főnemesség között is terjed. A Mátéfiak iródeákja másolkja a legintenzívebben az új irodalmi terméket. A szombatok szinaitó hívnak egybe, hogy az új hold napját megállapítsák és ennek alapján az ünnepek megtartásának idejét. Csak Mózes 5 könyvét tartják, de abból sem mindent. Így pl. nem vállalták a circumciziót. Azokat az ünnepeket, melyeket a Biblia nem ír elő, mint pl. a Chanuka, (Templomfelszentelési ünnep), vagy Purim (Sorsolás ünnepe) nem tartják. Szombaton pl. négyezer tartanak Istentiszteletet: énekek, prédikációval, imával és zsolttárral. Énekekben „szombatoknak” nevezik magukat. Az általuk tartott ünnepek a következők: Ujhold napja (Ros Chodes), Peszách vagy pogácsás ünnep, melyet 7 napig tartottak éppen úgy, mint az erecsizraéli zsidók, a helek ünnepe (Sevuoth), a sátoros ünnep (Szukkoth), a harogás napja, azaz újév (Ros Hassana), melyet egy napig tartottak és engesztelő nap, vagy hosszú nap (Jom Hakkipurim). Eössi a keresztény tanításokat akarja követni, hit a tulvilágban, hirdette a felebaráti szeretetet, de azt nem terjesztette ki az ellenség irányában. Szerinte az ellenséget nem szabad gyűlölni. Erkölcstana gyönyörű. Az adakozásról azt tanítja, hogy elhárítja a rossz végrelet. (ענין תעבירי). Ez irgalmasságot kiterjeszti az emberekre kivül az állatokra is. Elveti az erendendő bűn és a praedestináció elvét. A szombatok ismerék a rabbinikus irodalmat, a tal-

párt csak akkor szavazhatja meg a fallati javaslatokat, ha ebben a kérdésben a zsidóság kiindulási pontjának a kormány eléget felt. Ellenkezesben inkább ellenzékbe küzdeni, mert a hatalonak lizereinek szociális helyzete súlyos áldrat marad nemcsak a mindenkori kormányokkal szemben, hanem az O. Zs. P.-tal szemben is.

Külön kell foglalkozunk a kongresszuson az antiszemita excessusokkal is. — Hogy a parlamenti ülések alatt minő hősiességek küzdésny parlamenti csoportunk a gyűlöletnek áradataival szemben, elég emlékeztetnem elvtársainkat azokra az ülésekre, amelyen a gyűlölet még a bibliai is támadás tárgyává tette. — Egészen komolytalannak kell ezeket az üléseket tekinteni, mert ezeken nem konstruktív munka folyik, hanem a legsötétebb destruktív és ha illóit történelmi megnyilatkozások mellett, az a megnyilatkozás még mindig messzebb, távol van attól, amelyet joggal várhat el az üldözött zsidóság. — Nemcsak a zsidóság érdekeit veszélyezteti a gyűlölet, hanem egyenesen a civilizáció és kultúra sérelmei és ennek megváltoztatását csakis a kultúra általánosabb elterjesztésétől lehet remélni. Az igazi demokrácia már rég lezárta volna ezekkel a sötét támadásokkal szemben, amelyet szentvallásunk és existenciánk ellen a vasgárdák és cizárék indítanak. — A parlamenti képviselők szenvedése egyben a zsidóság elismerése és küzdelmük örök dicsősége marad.

Külön kellene foglalkozunk a parlamenti csoportnak a zsidó iskolák körül kifejtett munkásságával és még inkább azokkal a gazdasági irányú törvényjavaslatokkal, amelyek rendelkezései súlyosan érintik a zsidó kiskereskedők és kisiparosok helyzetét, hiszen elég, ha emlékeztetne idezsem elvtársainknak, hogy nem volt egyetlen egy törvényjavaslat sem, amelyet a párt megbízásából dr Fischer József képviselő nem tett volna bírálattal tárgyává és ne küzdött volna a javaslatok kirívó igazságtalanságai ellen.

Az általános beszámolóknál kívül foglalkozunk kell azzal is, hogy hogyan lehetne békét teremteni a zsidóság különböző frakciói között. Nem szabad bevárunk a mindenkori választások igazalmait, mert ezek az idők nem alkalmasak arra, hogy békét lehessen teremteni. — Most kell megragadni az időt és alkalmas és kijelölni azokat a tárgyaló személyeket, akik megkíséreljék a béke megteremtését. — Fel kell tételeznünk a másik oldalról is a jóhiszeműség és jóakaratot és akkor hiszem, hogy meg lehet

teremteni a békét. A zsidóság pedig ezt akarja. — Ép ezért mindent meg kell kíséreljünk, hogy ezt létre is hozzuk.

A párt alkotmányának véglegesítése szintén fontos köveletése a kongresszusnak, mert csakis ennek segítségével fog sikerülni lerázni a pártól a klikkek uralmát, mert ezek a klikkek élnek és ránehezednek pártira oly módon, hogy a pártvezetésben nem érvényesül sem a demokrácia, sem az igazság. Most kell foglalkozunk azzal a javaslatommal, hogy a zsidó parlamenterek mindegyike kivétel nélkül csak 1—1 évig viselhesse a tisztséget, melynek ellete után helyét át kell engednie a listán utána következőnek. Ezzel a javaslattal a párt egész életét új fázisokba fog kerülni, érvényesülni fog a változgasdaság elve és helyet lehet adni másoknak is, akik szintén érdemesek arra, hogy e tisztséget betöltsék. A pártvezetésben pedig csakis az alkotmányos elveknek döntése alapján lehessen a jövőre nézve irányelveket megszövegni és nem megtelepítészerűen, mint ahogy az eddig történt. Ugyancsak a kongresszus feladata lesz halározni a párt szervezés és kiépítés módjára felől.

Foglalkozunk kell a zsidóság átrétegződésének problémáival és főleg az ifjúsági kérdés nagy horderejű problémájával. Ha minden megyei igazgatást kellő komolysággal és megfontolással fogja oda-haza mérlegelni a kongresszus feladatait és a szükséges instrukciókkal el fogja küldeni delegátusait és a delegátusok ki fogják cserélni gondolataikat és nézeteiket egymással, komoly kritikával fogják illetni a javaslatokat, akkor hiszem, hogy ez az alkotmányozó kongresszus, először fog hozni a romániai zsidóságra.

Ékszer készítését, alakítását, javítását és drágakövegyűjtést szakszerűen olcsón csakis **FRIEDMANN H.** ékszerésznél Széchenyi-tér 1. Vidékieknek is legpontosabb kiszolgálás!

Téli szörme különlegességeim megérkeztek, azokat **legelőcsöb** árban bocsátom a nagyrabecsbűll vevőkörzésre rendelkezésére. Szives pártfogást kér

RUBIN szőcs és szőrmeüzlet ORADEA, ZÖLDFA-UCCA 6

mudot, midrást, hagyományt, amit onnan tudunk, hogy a régi iratok közötti kalendáriumot is találta. A külföldi egyetemeken járt szombatok tanulták és hozták ezt hazra. A héber imák fordítását is megkezdte Bössi, de a hívők között nem ez terjedt el. A teljes zsidó szelémű zsolnárfordítás Bogathi Fazekas Miklóstól ered. Ez sem forogott sokáig a szombatok között. A legtöbb változatást Péchi Simon eszközölte, akinek óriási befolyása és hatása volt a hívőkre. Az ő imádságos könyve terjedt el a szombatok között. Péchi Simon karrerje tüneményes. Születési évszáma bizonytalan, körülbelül 1565—1570 között van. Pályáját mint unitárius iskolamester kezdte, majd Bössi-hez került nevelői minőségben. Utána tanulmányra indult, bejárta Európát és Afrika országait, távol van éveik, mely idő alatt megfordult Rómában, Nápolyban, Bukarestben, Konstantinápolyban és spanyol és portugál királyi udvarban és Franciaországban. Óriási műveltségre és nyelvtudásra tesz szert. Műveltsége szelföld (spanyol) zsidók tanítására vall. Irodalmi munkásságából kiemelni, hogy tudott héber, latin, görög, kaldeus, török, spanyol, lengyel, román, francia, olasz, magyar és német nyelven. Kiváló író és költő, tudós és hebraista, valóságos alapító és vitéz katoná, ragyogó diplomata. Erdélyi fejedelmek államférfi, ki egész a kancelláriá méltóságig felviszi.

A szombatok a XVI századtól kezdve a XVII, XVII és XIX századokon keresztül különböző üldözölések és elnyomatások da-

ára is kifarítottak hitük mellett. Sok ág lefőredzett a „zsidóok” — azaz „félszidok”, ahogy erdélyben nevezték őket — közül, míg a XIX század derekán túl, a kiegyezés után teljesen áttértek és felvetik a zsidó hitet formailag és lényegleg százszázalékosan.

A szombatok székely jobbágyok voltak, de sok volt közülük a nemes ember. Nem törődtek azzal, hogy az állérésük által nemességüket, címerüket és kiváltságos helyzetüket elveszítik.

A szombatok a községi és városi életben előkelő szerepet tölöltek be. Voltak közülük jegyző, előjáró, bíró, sőt „duló” (főszolgabíró) is. Negyven **בן נר** tért át 1864-ben és a szombatok hitet felcserélte a zsidó hitre. **Ma már csak négy él közöttük.**

A hitközségi elnök megmutatja az új templomukat melyet 3 év előtt építettek a régi helyébe. A régi bedőlő egy árvíz alkalmával, amikor a Küsméd vize kiöntött. A templom előtt megmutatják a legidősebb **בן נר**, özv. Csukor Hérahátné (Hénachné), **76 éves Ő az egyetlen asszony aki még él az állérték között és az egyetlen az egész faluban, aki tud jiddisül beszélni.**

— Honnan tud jiddisül? — kérdem. — Leánykoromban Rosmannéknál szolgáltam Erdőszentgyörgyön, ott tanultam meg. Nyolc éves voltam, amikor zsidó lettem. Sükkös Rózi volt a nevem azelőtt és mikor által állottam Eszter nevet kaplam. Irni és olvasni nem tudok. — Hát hogy imádkozik?

Képek a csehszlovákiai zsidó életből

Emelik a zsidó kultusz állámegyelvét
A napokban került a parlament elé az 1933. évi állami költségvetés, amely igen jelentős kedvezményeket tartalmaz a zsidó kultusz számára. Míg 1932-ben 1,650,000 cz. állami szubvenciót kaptak a zsidó hitközségek addig ez évben a kultuszminiszterium ezt 1,808,000 cz.-ra emelte fel. A közlár-ságában a zsidó lakosság 4% ot tesz ki, míg az állámsegély a többi egyházak szubvencióhoz viszonyítva csak 2% ra rug.

Zsidó légionáriusok
Prága. Külföldi mintára itt is megalakult a zsidó frontarcosok szövetege, amely az egész országot behálózó légionáriusok egyes köreinek komoly ellenzékére talált, tekintettel arra, hogy a zsidó légionáriusok felvették a harcot az antiszemitizmussal szemben is.

Vesélyben vannak a zsidó iskolák
A közoktatásügyi miniszterium legújabb iskolai törvénytervezete, igen súlyos veszélyt jelent a zsidó iskolák számára. A tervezet szerint felekezeti iskolák csak az esetben tarthatók fenn, ha a helyszere nincs az állami iskola. Amennyiben az új tervezet keresztül megy a parlamentben, úgy alig 5-6 zsidó iskolának maradna meg a törvényes működési lehetősége.

Kárpátuszal kimutatások szerint az itteni 17,500 iskolaköteles gyermek közül, akik közül csak iskolákat látogatnak, több mint a fele zsidó felekezeti iskolákban jár, amelyek tart fenn, amelyek közül számosan kizárólag zsidó látogatók vannak.

Az orthodox hitközségek állásfoglalása a polittizálás ellen

Kassa. A legutóbbi itt megtartott ort. hitközségek konferenciája állást foglalt a központi iroda és a rabbik politikai működése ellen, mint amely veszélyezteteti és káros a hitközségek és az orthodox érdekek szempontjából.

Nagy kilépési mozgalom az ungvári zsidó hitközségből

Az ungvári orthodox hitközségben a vezetés hibás politikája folytán, komoly kilépési mozgalom indult meg. Az előjáróság tuzott rabbipolitikájával nagy adó-ágokba verte magát és a feborult költségvetést egy próbatétele kiegyensúlyozni, hogy az egyes hitközségi tagok kultuszadóját többszörösen felemelte és leszállította a kifizetésű tisztviselői illetményeit. Az igazságtalannal megadóztatott hitközségi tagok nagy csoportja értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a sérelmes adópólitika miatt kilépnek az orthodox hitközség kötelékéből. Már eddig is több-nyel jelentették be kilépésüket.

Munkácsi esendöllet
A munkácsi hitközség vezetősége, Spira rabbi lapjában arra figyelmezteti a zsidó közbizonyt, hogy a munkácsi neolog (érsd-bizli) hitközség Salomon Grünfeld nevű funkcionáriusa hamis bejegyzéssel a levélpapírral, orthodox rabbinnak adja ki magát, hogy így esetleg funkciókat vehessen. Minthogy több ilyen eset a hitközség tudomására jutott, nevezett ellen büntető feljelentést adtak be. Salomon Grünfeld a belzi hitközség szenelétű rabbija (azelőtt az anyahitközség arabbija) volt) s így a kérdéses „Warning” egy szomorú machlozszámára irrandó

— Csak kívülről. Én mindent tudok, én vagyok a templomban a „Vorsogerin”. A férjemmel „hájnt a gute Nacht” is Rosmannéknál ismerkedtem meg, nagy lakodalmat rendeztek Böződön. A Rosmann volt az „Unterführer”. A férjem 14 éves volt, mikor zsidó lett. Ő is mindig zsidók között élt és nagyon megszerelte a zsidókat. Szombatok korában sem evett „cházert”. Van nekem két asszony testvérem katolikus és egy fitestvérem az unitárius. Őt gyermekem van. A leányom Uvárhelyen lakik, a férje sámesz, a tempomot takarítja és a mikvet tarja.

Beszélgetés közben odaélikkezik Böződ-ujfalu apraja nagyja a templomhoz. Szemben megtekintem a hitközség renoválására szoruló községhezát, ahol a Talmud-Tórájuk van elhelyezve, de nem tudnak benne tanulni és a javítás 6—8000 leibe kerülne de nincs pénzük. A házón egy szép emléktábla hirdeti a következőket:

EMELTE
Dr. BECK MÓR BUKARESTI FŐRABBI
ÉS **Dr. BANOCCI JÓZSEF M. ZS. SZ.**
SZERKESZTŐ LÉLKES BUIZDITÁSÁRA
A MAGYAR ÉS KÜLFÖLD NEMES... ÉRZÉSŰ IZRAELITA KÖZÖNSÉGE
1889 BEN

E két ragyogó ember pártfogolla őket állérésük után. Nagyon hiányoznak a bánóczi-özsefek és bekmórok, nagyon érzik az IMIT hiányát is.

Folyt. köv.

HIREK

a „Népkép” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5693

Péntek: Tévész 15. január 15.
Szombat: Tévész 16. január 16.
Heti szidra: ו'ח
Heti háflóra: ו'ח י"ב דור

Szombat kezdete:
tüzet bezárás 4.50
gyertyagyújtás 4.55
isteniszület kezdete 5.05
Szombat befejezése 5.55

— **Terjessztek és szerezzetek előfizetőket az erdélyi zsidóság egyetlen független és legelőcsöb lapjának, a »Népkép» nek. A »Népkép» nek egyetlen zsidó asztalról sem szabad hiányoznia.**

Egy romániai chalucá megrendítő tragédiája a haifai kikötőben.

A haifai kikötőben néhány nappal ezelőtt megrendítő tragédia értezt Mirjam Dumai, a beszarábiai Ungheni községből való fiatal chalucá, akinek anyja és két testvére él Palesztinában. Ennek alapján felhatalmazást kapott a palesztinai kormánytól bevándorlásra és a legelső hajóval utnak is indult. A haifai kikötőben azonban a kikötői hatóságok különböző kifogásokat emeltek a fiatal leány iratival szemben és nem engedélyezték partraszállását. Dumai Mirjam erre elkerekedésében a hajóról a tengerbe vetette magát, amelynek hullámai örökre elnyeltek a tragikusorsu chalucát. Halála külföldön nagy részvélet váltott ki szülőhelyén, Ungheniben, ahol tudták róla, hogy a cionista mozgalom lelkes harcosa és hogy egyetlen ideálja a Palesztinába való kivándorlás volt.

Számüzik és kizárják a zsidó kommunista vezetéseket.

Két hete, hogy Országos közgyűlésről híradás szerint Zinovjev (Apfelbaum) volt népbiztos, a Kominter volt elnöke, Lenin harcoslása s az orosz szovjet egyik megalapítója 49 éves korában meghalt. Zinovjevett Stalin már régebben kizárta a kommunista pártból s ugyazólván minden kereseti lehetőségét elzárta, mert a forradalom egykori maximalistáját, most ellenforradalmi vagy legalább is Stalinellenes ténykedéssal vádolta. A zsidó Zinovjev, tehát ugyanarra a sorsra jutott, mint a zsidó Trockij, aki országról-országra vándorolt s egyik ország sem akar neki asyll nyújtani, mint Kamenev (Stein), aki ugyancsak kegyvesztett lett, mint Joffe, akit az öngyilkosságba kergettek s mint a forradalom sok más zsidó vezére. A zsidó kommunizmus s elvélyedett illuszágnak tanulságot vonhatnak ezekből az esetekből!

Művész perszasszonyegek, szővött gobelinnek, kárpitok fonalak
Schulhof Emilné
„Orient” Szővművészeti iskola
Oradea, Str. Episcopului Clorogaria No. 17.
Vidéki rendelések utánváltó gyorsan és pontosan eszközölnek.

Fajborok ו'ין
Asztali borok
jutányos árban kaphatók
Szacsvay u. 2. sz. a.
(Str. Cuza Voda) pincében.

Tanító-sztrájk a bukaresti zsidó iskolákban.

Bukarest. — Még az elmult héten történt, hogy a bukaresti zsidó iskolák mintegy 150 főből álló tanító és tanári kara együttesen sztrájkot proklamált, minthogy a hitközség már 5-ik hónapja nem fizette ki illetményeiket. A sztrájk 22 iskolában, 7 középiskolában, 1 iparisiskolában, 3 gyermekertben és 1 esli tanfolyam keretében folyik, amely 3500 tanuló és növendékkel érint. A bukaresti hitközség a legnagyobb erőfeszítéseket végzi, hogy a tanítók járandóságait részben is kiegyenlíthesse és újra megkezdődjön a rendes tanítás.

Zsidó hajó a Földközi tengeren. Jeruzsálemből táviratozzák: A napokban futott ki a jaffai kikötőből az első zsidó hajó, amely egy palesztinai zsidó tulajdonát képezi. A hajó neve „Karmel”. Első útját Ciprusba tette meg, majd onnan már megrakott áruval érkezett vissza a jaffai kikötőbe. Az új hajó Palesztinai Egyiptom és Sziria felé fog közlekedni a legelőcsöb azonban, hogy a hajó kapitánya egy tel-avivi zsidó nő.

A lembergi pogromok a varsói szejtben. Varsóból jelentik: A lengyelországi zsidó parlamenti klubjeleülett nyújtott be a lengyel szejtnek a lembergi pogromokkal kapcsolatban, melyben többek között a következőket állapítja meg: A pogromok november 26-tól december 2-ig tartottak. Ez idő alatt a szovinista diákok az alvilági kétes egzisztenciákkal együtt tomboltak az utcákon s számos zsidót véresre vertek. A benyújtott lista szerint, melyben a zsidó sebesültek névszerint megvannak nevezve, az orvosok s gyógyszeriarok 361 sérültnek nyújtottak első segélyt, míg a „Cyoraszegély” ugyanezekben a napokban 280 zsidót részesített segélyben. A sérülteket legnagyobb része fejszék, melyek késszurástól származnak. A zsidó parlamenti klub a bünösök szigorú megbüntetését s a kárt-szevedettek kártalanítását követeli.

A hátszegi ort. izr. hitközség ellen panasos levelet közöltünk lapunk mult évi 51-ik számában. A hitközség vezetőségétől beérkezett közlés szerint, a súlyos helyzet kényszerítő körülmények között az előjáróságot, hogy a kirótt hitközségi adókat, amelyek a szükségleteket fedezik oly módon hajtsa be, hogy a nagy-ünnepek alkalmából templomúest csak azok kaphatnak, akik tulajdonhátraleikkait is megfizetik. Természetes, hogy ez a szegényebborsu hitközségi tagokra nem vonatkozik. Megcélolja a hitközség vezetősége azt is egyelőre, hogy bármit is főleg azok közül, akik a panasos levelet hozták juttatták a templom-udvarokba kifittottak volna, csak a templomba való belépéstől tiltotta azokat el, akiknek szeriote, módjukban lett volna fizetni, de ezt megtagadták.

A lodzi hitközség költségvetése. Az elmult héten tartotta meg a lodzi hitközség közgyűlést, amelyen a folyó évi költségvetést szavazták meg. A közgyűlésről a cionisták túlnézőleg távolmaradtak, tekintettel arra, hogy az előjáróságot eguidista többség már előzőleg sem vette fel a költségvetési tervezésbe a cionista alapok támogatását. Minzberg, hitközségi elnök beszámolt a hitközség évi munkájáról. A költségvetést a közgyűlés 1,025,000 Zloty-ban állapította meg. A lodzi hitközség 212,000 lelket számlál, amiez viszonyítva, igen alacsony mértékben vannak a hitközségi tagok adóval megterhelve.

Arab bomba öit meg egy nahalali kolonistát és fiát. Jeruzsálemből jelentik: Ismeretlen kezűk ejjel bombát hajítottak Joséf Jakoby nahalali zsidó kolonista házába. A bomba borzalmas pusztulást vitt véghez a házban és halálra sebezte a kolonistát és kilenc éves fiát. Még életben voltak, amikor beszállították őket a haifai kórházba, itt azonban néhány napi halálusa után kisenvedtek. A nahalali bombamerénylet nagy izgalmat váltott ki az egész országban. A jeruzsálemi rendőrség speciális utasításokat adott a nahalali nyomozás megindítására. A főkommandóó kijelentette, hogy személyleg őzi magát érdekeltve ebben az ügyben és mindent elkövet, hogy a nahalali bombamerényletre teljes világosságot derítsenek. — Nagy részvét mellett temették el Nahaliban a kilenc éves Jakobi gyermeket, Apja még él akkor, a temetés megrázó manifesztáció volt a gyilkos terror ellen. Egész nap szünettel minden munka Nahaliban. A kolonista egész lakossága a kis gyermekkoporsót kísérte. Másnap futótüzeket terjedt el egész Palesztinában a hír, hogy Joséf Jakoby is meghalt a haifai kórházban. Meg aznap temették el Nahaliban. A szónokok egyöntetlően hangsúlyozták, hogy a hatóságok szükséges védelme hiányában a zsidók követelni fogják a zsidó önvédelem megerősését és jóvágytát a kormánytól. Az egész palesztinai héber sajtó vezércikkjeiben foglalkozik a nahalali merénylettel és rámutat arra, hogy a bombát Palesztinában készítették, ami nyilvánvalóan az arab politikai terrorszervezetek kezére mutat.

Egy millió font föbblet a Palesztina költségvetésében. Jeruzsálem. Hivatalos értesítés szerint a palesztinai büdzse ezidőszárint 1,000,000 font föbblet mutat fel. Ugyancsak hivatalos jelentés érkezett arról is, hogy az 1933-as évben a gabonatermek és liszt vámját a kormány fellemeli.

Varsó-Jeruzsálem 36 óra alatt. Jeruzsálemből jelentik: Alalul szaloniki zsidó nagyiparos, a balkáni Légi Forgalmi Társaság elnöke, Jeruzsálemben tárgyalásokat folytat egy új légi vonal létesítésére, mely összekötsse Erec Iszraelt a keleurepai országokkal. Az új Varsóból—Jeruzsálemig ezen vonalon repülőgépen, 36 órárt lortana és Salonikát át vezetne. A Jewish Agency nagy érdeklődést mutat Alalul terve iránt.

Takarításra
festék, lack- és kefeáru
valamint a világhírű „Express”
poloskairtót és „Express”
Magasfényt, mely butorát
újja varázsolja; legelőcsöbban csak
STERN S. ENDRE
kefégyáros és festéknagy-
kereskedőnél szeresheti be
ORADEA
Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-ucca) 10
Telefon 378

SAPUN DESINFECTANT
Szent László
Használja a kellemes illatu
Szent László
pipere-szapant.
Erdőtisztító hatás: megöli minden fertőző baktériumot.
I. HEINRICH
pipere- és gyógy- (Borax, kén, kátrány, kőszeggyermek stb.)
SZAPPANGYÁRA, CLUJ.

BORAX
SAPUN MEDICINAL-GYÓGYSZAPPAN
DIN CLUJ-KOLOZSVÁRI
(HEINRICH)
FABRICA DE SAPUN MINE-Í ASVANY ÉS GYÓGY-
RALA SI MEDICINALA S A SZAPPANGYÁR R.T.

Leglizesebb ridikülők már
150 leitől. — Mindenféle bór-
diszmuárut nagyon olcsón
HARTMANNÁL
lehet venni
Regele Ferdinand No. 1.

V. GROZSMANN
orth. נשך vendéglője
BUCUREȘTI
Calea Victoriei 18
II emelet. Szemben a rendőrprefektúrával
3 fogásos menü 40 lei.

Hasznos tudni,
hogy **Schmidthauer**
természetes **Levendula**
keserűvizében a természetes hat-
almas gyógyító ereje érvényesül.
Utasítás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

Házasság. Sali Bickel, Berlin és dr. Eliezer Berkovits, Oradea, f. hó 6-án tartották esküvőjüket Berlinben. — Dávid Erzsike Cluj és Heller Jenő Crasna az elmúlt hó folyamán házasságot kötöttek. A fiatal pár a napokban utazik Erez Jiszroelbe.

Tüntetés a newyorki lengyel konzulátus előtt az antiszemita diáklengégek miatt. Mintegy 300 főnyi zsidó és nemzsidó diáktömeg vonult fel az elmúlt hetekben New-yorkban a lengyel követség elé, ahol Dr. Krausz Arthur vezetésével demonstráltak a Lengyelországban megisméltetés antiszemita diáklengégek miatt. A tüntetőket lova-rendőrség osztalja szét, a newyorki City College, Columbia és Hunter egyetemek diákjaik részéről küldött kereste fel a lengyel követet és memorandumot nyújtottak át számára, amelyben követelik, hogy a lengyel kormány vessen véget az antiszemita kilengéseknek, amelyet ha komolyan akar, meg is tud akadályozni.

A marosvásárhelyi orth. Chevrá-Kadischá a napokban tartotta meg fennállásának tízéves jubileum ünnepét. Az orth. hitközség díszteremben megtartott jubileumi vacsorán Gabel Sándor elnök üdvözlötte a megjelenteket, változó a Szentegylet megalakulásának történetét és beszámolt arról, hogy a Chevrá-Kadischá az elmúlt tíz évben a Chevrá-Kadischá fontos szerepet játszott a Chevrá kebelében a Tomché Evrajnim, melynek célja a je-elevenek 50.000 lejt jegyzetnek. Mandl Mór hitközségi elnök a hitközség közönséget tolmácsolta a Szentegylet vezetésének és mint a Chevrá egyik alapítója megígédésének konstátia, hogy a Chevrá-Kadischá szellemében fejt ki tevékenységét. Dr. Lóte Lajos, az egyesület főorvosa az orvosi kar nevében köszöntötte a vezetőséget, majd Sámuel Albert humoros beszédében változó a Szentegylet feladatát, Paneth Cselmus klasszikusan felépített beszédében az egyesület szent céljaira mutatott rá. Góthi Adolf, a Poile CedeK egyesület nevében köszöntötte a Chevrá-Kadischát, végül Seidner nyug. igazgató beszélt. A jubileumi vacsora a hajnali óráig tartott. F. M.

Államsegély a bulgáriai zsidó iskoláknak Szófia. A bulgár közoktatásiügyi miniszter Murawieff, fogadta a bulgár zsidóság központi szervezetének képviselőit, akik azonnali segély kérését a zsidó iskolák számára. A miniszter sajnálattal közölte, hogy az országban mindössze 1 millió levtől felel az iskolák támogatása címén a költségvetésbe, amelynek fele az állami iskolák között lesz kiosztva, míg a másik fele az összes felekezeti iskolák részére van fenntartva. A zsidó iskolák természetesen szándékolt meg fogják kapni a rájuk eső segély hányadát, de rendkívüli szűkösséget nem áll módjában kiutalni.

Vérvád-provokáció Kelet-poroszországban. A Könyvszerzők és Könyvtárosok nemzeti szövetsége „Preussischen Zeitung” elnevezésű számában vérvád mesével uszít a zsidó lakosság ellen, abból az alkalomból, hogy Nasterburgban egy 8 éves gyermek gyilkos merényletnek esett áldozatul. Hatike lakatos 8 éves gyermeke, miután nyakán a nemzsidó haza, az ijedt szülők a rendőrségre mentek, amely a nyomozás megindítása után az egyik külvárosban átvégelt nyakkal bukkant rá a kis Benno Helfkera. A város egész lakossága mély részvétellel kísérte a gyermeknek követelt bestiális gyilkosát. Az antiszemita sajtó azonban mindjárt ama véleményekre adott kifejezést, hogy mintha bizonylan nem tudja. Városvezető kommentálják azonban azt a tény, hogy a ház, amelyben Hatike lakatos lakik, az utóbbi hónapokban 3-szor esett részleges gyújtogatás áldozatul és a kis Benno löbbizben lett említést arról, hogy ő tudja, ki a gyújtogató. Annakidején nem tulajdonított jelentőséget a 8 éves gyermek gyilkolásának, de most azt hiszik, hogy a gyújtogató és a gyilkos személye azonos, aki beháozta a kis Benno-t és aztán betéves hujlamainál fogva, merényletet követelt el a gyermeknek.

Zsidó zászlóalj Sanghaiban. A párisi „Raiswiel” közli, hogy Sanghaiban egy önkéntes zsidó zászlóalj alakult, amely a nemzetközi védelmi csapatok hatáskörétől bízik be és teljesen egyenlő jogu az angol és amerikai zászlóaljakkal. A zsidó zászlóalj a Nemzetközi Brigád parancsnoksága alá tartozik, és a kormány valamint a konzulok védelme alatt áll. A zsidó csapatot főként Brith Trumpeldiránstokból alakult, akik a revizionista irányzat tartoznak.

Terv, a munkanélküli zsidó tömeg franciaországi bevándorlására. Páris. A zsidó ifjúsági szervezetek 100 éves évfordulójának ünnepélyén Netter, metzi főrabbi előadásában ama tervet vetette fel, hogy a franciaországi zsidóság járuljon hozzá egy olyan település alap létesítéséhez, melynek segítségével a munkanélküli zsidó tömegek egy részét Franciaországban letelepíthetnék és ott munkát biztosíthatnának számukra.

Példás harmónia és áldozatkészség az aradi orth. hitközségben

Az aradi orth. izr. hitközségben, oly példaadó egység és harmónia keretében folyt le egy legutóbbi szünem és tanulmányi orih. hitközségnek. Annál öröndesebb ez, mert akik ismerik a régi aradi vallásos zsidó életet, azoknak meg kell hajtania azon munka előtt, amit ill az orth. zsidóság vezetői önzellenül végeztek. Ime, már 7 éve, hogy Wiesel Jenő elnök volt az aradi orth. hitközségnek, amely több alatti a vallásos zsidó intézmények egész sorozatát építette ki. Most azonban arra kerte hitközségének tagjait, hogy más elfoglaltságára való tekintettel, tehermentesítsék őt egytőre a hitközség nemes gondjait alól. Erre, a hitközség volt elnökének javaslatára, a hitközség egy régi kiróhádi és a vallásos intézmények kiépítése körül nagy agilitást kifejtő Schafstein Jakobot választották meg elnöknek, aki azonnal kezdte meg munkáját, hogy a Teimud Tóra estélyi keretében sejtő költségére egy bankettet adott a hitközség tagjainak, amely által egyidejűleg eme vallásos intézmény részére több mint 50.000 leme adományt hozott föl az aradi hitközség áldozatkész tagjaitól. Az új elnök beszédében meg is indokolta, hogy a Teimud-Tóra jövője készlette arra, hogy a hitközség tagjait nem a saját lakásán, hanem ott helyen vendégléje meg, ahol az intézmény iránti igényeket fokozottabb mértékben érvényesíteni tudja. Nagyobb adományokat adtak: Benzer Solomon, Szász Mór, Keszler Testvérek (Arad-Ga) Solovajon miniatul eme fiatal, alig másfél évltize-es hitközség több régi nagy hitközségnek és tanulni már meg egyszer, hogy minden hitközség fejlődésének legerősebb talpköve, a tagi kán egymás közötti békés és harmonikus együttműködésen nyugszik.

A szlovenszkói orth. vezetőség választása

Trencsénlepte. A szlovenszkói orthodox zsidóság delegátusa tudomást hogy többséggel Pappenheim Izidor, pozsonyi hitközségi elnököt választották meg az országos elnöknek. Az új országos elnök igen vallásos zsidó családból származik és rokonságban van egyébként Franckl Adóll, a magyarországi Központi Iroda elnökének családjával is. Az új elnököt választó a szlovenszkói országos orth. Iroda felállítását. A választás lefolyásáról egyébként a következőkben számolhatunk be: Tiegermann érsekvárai főrabbi, mint korábban nyitja meg a választói közgyűlést. A sok előjelöltől pártja körül, a választás napjára csak kétél maradt: Pappenheim párt és Spitzer Lemi szepesvári pártja. 175 le- adott szavazatból 156-ot Pappenheim kapott. Az elnök meghaló szavakkal köszöni meg a bizalmat és ígérletet tisz, hogy a nagy rabbi és gáonok által jelölt irányelvek értelmében fog mindenben eljárni. Másnap az alelnököt választották meg, melynek során Ehrenfeld Dávid az eddigi kitünően bevált alelnököt választották meg egyenlőleg. Ezután az országos képviselők választották meg, mely 25 rabbi és 40 világi tagból áll.

A spanyol kormány támogatja a tangeri zsidó iskolákat. A spanyol kormány közoktatásiügyi minis/tere egy javaslatot terjesztett a parlament elé a tangeri (Északafrika) zsidó iskolák támogatását illetőleg. Comez Rifó ellenzéki képviselő a javaslat ellen foglalt állást, mert szerinte az új kormány értelmében nem támogathatnak felekezeti iskolákat. Jos Rio közoktatásiügyi miniszter válaszában kifejtette, hogy a tangeri zsidó iskolákban jobban megőrzik a spanyol tradíciókat, mint bármely más spanyol emigránsok körében.

1500 varsói postakárékpénztári tisztviselő között egyetlen zsidó sincs. Varsó. A napokban folyt le ünnepeles keretek között az új Póstatelárkárékpénztár hatalmas épületének megnyitási ünnepélye. A zsidó sajtó képviselői, akik szintén résztvettek a megnyitásban, megdöbbantották, hogy az innélz 1500 tisztviselő között egyetlen zsidó sem található, holott a varsói összlakosság 33% és a takarékpénztár klénsének 60% a zsidó.

Boston. Az összes imogyesítetek a hitközségszerű alakulatok összedőltek a megválasztották dr. Joseph Solowetschukot főrabbinak. Az új főrabbi, unokája a híres briszi (Brestlitovsk) főrabbinak: R Chajim Solowetschuknak, aki még a régi Oroszországban nagy tekintélynek örvendett. Az amerikai lapok az unokáját is rendkívül magasztalják s mindenképp inervitjukat adnak szábjába.

Negyedmillió zsidó tért át a katolikus hitre az utóbbi 50 év alatt. Rómából jelentik: Egy illumi katolikus lap statisztikái közül a legutóbbi 50 év kitérőjéről s megállapítja, hogy 224.000 zsidó hagyta el ősei hitét és tért át keresztény vallásra. A kilétnek leg-többje európaiak. A kiterésében Magyarország vezet, ahol az utóbbi 50 év alatt nem kevesebb, mint 97.000 zsidó tért át a keresztény-séghez. A második helyen Lengyelország áll, ahol 50.000 volt a kiléti zsidók száma.

Ezenkorak Harang gyertyatartók, serlegek, evőeszközök, T templomi kegyeserek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. Gyártása és eladása: „Tacamul” ezüstáru gyárban CLUJ, Str. Gen. Neulcea (Kornis-u.) 6.

PHÖNIX Életbiztosító Társaság
ALAPITOTT 1882. ÉVBEN.
Teljesen befizetett alaptőke 4.000.000 osztrák schilling.
Engedélyezett Romániában 1929 január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 január 16-án. Alapszabályok közölve Mon. Of. 45 929. Bejegyezve az ilfvi törvény-szék-nél 1929 január 21-én a 6. sz. cégjegyzékbe.
Központi vezérigazgatóság: WIEN.
Romániai igazgatóság: **București Bulevardul Elisabeta 10.**
ORADEAI VEZÉRKÉPVISELET:
Strada General Moșoiu (Kert-u.) 2. Telefon: 7.57.
Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: CLUJ, Strada Nicolae Iorga No. 16.
A társaság működési területe:
Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.
A „Phönix” kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. Jeruzsálemi főirodával, a különböző országok Mizrachi Központjával, legujabban a Mizrachi Erdélyrészi Központtal, a Makkabi Világszövetséggel, a zsidóság több országos szervezetével, a Wizo zsidó nők világszövetségével, az „Aguda” Világszervezettel és még több nagy zsidó testülettel.
Vezérügynökségek:
Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuți, Chişinău, Mediaş, Oradea, Sătmăr, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara.
Gyermekek, járadékok és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és méltányos díjletelek az életbiztosítás minden ágában. A vezérügynökségek díjlatlanul adnak pontos kalkulációt és mindenemű felvilágosítási ügyekben.

A zsidó Daniel Prenn, Németország legelső tennisszbajnoka, Berlinből jelentik: A német tennissz-szöv. iségnek van egy rangfokozatát megállapító válsztásmánya, mely a szezon végén osztja tennisszbajnokait. A múlt évben 41 tennisszjátékos szerepelt a rangfokozat listáján, első helyen pedig a zsidó Daniel Prenn neve áll. Ez nagy elégtelét Prennek, mert éveken át zsidó volta miatt mindig mellőzték. Idei sikerén után azonban már lehetetlen volt őt hátrahatolni, ha nem akarták kompromittálni a szövetség komolyságát.

A finnországi zsidók életéből. Jelenleg 300 zsidó család él Finnországban 1700 lélekszámmal. Egész Finnországban 1050, Wuoporgban 300 és Abonban 250 lélekszámmal. Mint ismeretes az az első zsidó teleleplülés Finnországba 1851-ben történt, amidőn az orosz kormány a zsidó katonáknak a szolgálati idejük után engedélyt adott Finnországba való teleleplülésre. A Kerenszki-fordalom után (1917) vándoroltak ki sokan az orosz városokból Finnországba. A finn zsidó hitközségek az utóbbi években jelentékeny fejlődést mutattak. Az összes hitközségeknak vannak jótékony intézményei, iskolái, könyvtárai és sport klubjai. A helsingforszi zsidó hitközségnek zsidó gimnáziuma is van 150 tanulóval és 16 zsidó tanárral. Ebben az iskolában a zsidóárgyú tantárgyakat héber nyelven adják elő. A finn politikai életben a zsidók nem vesznek részt. A zsidó lakosság főként textil iparral és kereskedéssel foglalkozik.

Csodaszülött a varsói zsidó kórházban. Varsóból jelentik: A zsidó kórházban egy Malke Mandelbaum nevű nőnek hét hónapra egy kétfélt és négy lábú gyermeke született. A gyermek néhány óráig élt és az orvosok átadták az anatómiai múzeumnak, ahol azt spirituszba tették. A család azonban azon fáradozik, hogy a gyermeket a zsidó temetőben megfelelő rítus szerint temelhesse el.

A negreszi Ceire Mizrachi szervezete, az elmúlt héten ejtette meg új vezetőségi választását. Diamant Ste elnök lemondása folytán, Iszak Zollant választották meg az elnöknek. Megválasztották még: Gofsmann Henrick titkárt, Diamant Mór pénztárnokot, Friedmann Mór és Lébi Henrick ellenőröket.

Nagyszerű chanuka-ünnepélyt rendezett a szalmári Mizrachi ifjúság, amely a legteljesebb anyagi és erkölcsi siker jegyében zajlott le. A műsoros estélyt Riederer Miksa vezette be élénk és melett. Nagy sikert aratott Wald József főkarant 12 tagú kíséretével, valamint Glück Mirjam, Rível Iolyka, Klein Kalóka, Orics Böske, Weinstock Menase, Glück József, Klein Joel, Weisz József és Fuchs Marcel, aki a konferanszé szerepét töltötte be.

Vörös „Mágén Dávid” Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: E napokban alakult föl meg a „Vörös Mágén Dávid”, mely az egész országban fiókágazatokkal is létesített. Az első-segély nyújtására több szamaritánus kurzus alakult, melyekre számos hallgató iratkozott fel. Az alakuló gyűlésen elhatározták, hogy gyűlést indítanak az egész világra, a „Vörös Mágén Dávid” alap megteremtésére s egyuttal lépéseket tesznek, hogy az egész világon „Vörös Mágén Dávid” ágazatok létesüljenek.

Vörös „Mágén Dávid” Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: E napokban alakult föl meg a „Vörös Mágén Dávid”, mely az egész országban fiókágazatokkal is létesített. Az első-segély nyújtására több szamaritánus kurzus alakult, melyekre számos hallgató iratkozott fel. Az alakuló gyűlésen elhatározták, hogy gyűlést indítanak az egész világra, a „Vörös Mágén Dávid” alap megteremtésére s egyuttal lépéseket tesznek, hogy az egész világon „Vörös Mágén Dávid” ágazatok létesüljenek.

Vasárunk legolcsóbb beszerzési forrása nagyban és kicsinyben FERRUM VASÜZLET
Oradea, Nagypiac-tér 8
Telefonszám 9-75
Gyári lerakatok!
„Euglebert” autógummi gyári lerakata

A CEIRE MIZRACHI IV-ik országrészi konferenciája Clujon

A mulban is már sok cikk jelent meg e lap hasábjain a zsidó ifjúsági problémákról. Mindenki a maga módja szerint igyekszik a zsidó ifjúsági problémát felgöngy és nekünk csak állandóan egy kérdésünk lehet ismétellen, hol vannak a mi szellemi és lelki vezetőink, hogy az ifjúság vallásos zsidó mozgalma élére álljanak? És hol voltak a múltban, hogy e téren bármilyen eredményt is elérhettünk volna? Mit teletk eddig vallásos zsidó ifjúságunk megmentéséért?

A Ceire Mizrachi IV-ik országrészi konferenciának hatása alatt állók és főimébe esengenek meg az ifjúság fomboló kívánalmait, akik kiállózással mintegy elő lekiismeret kell, hogy felrészák a nagy zsidó nyilvánosságát ama ifjúság létezéséről, akiknek a legmagasabb igénylése és eszménye: Thóra és Erec Jiszroel. Hányzák az erám, hogy visszaadjam mindezt, ami ezen a konferencián történt. Az átszellemlés és az erős okarat, a nemzeti alapon álló vallásos zsidóság eszményeit, hogy ezért úgy a diaszpórában küzdni, valamint nemnél előbb a Szovjetunió iránt, hogy ott az építőmunkát ezen célkitűzés alapján megvalósítsam.

Lehetetlen továbbra is, hogy a mi szellemi vezetőink nekorődményeséggel álljanak a vallásos zsidó ifjúság eme megmozdulásával szemben. Itt az ideje, hogy a nagy nyilvánosság meg tudja és boldítsa a zsidóságunk ama egyetlen szent célkitűzését, amelyről a Szovjetunió iránt, hogy ott az építőmunkát ezen célkitűzés alapján megvalósítsam.

Csodaszülött a varsói zsidó kórházban. Varsóból jelentik: A zsidó kórházban egy Malke Mandelbaum nevű nőnek hét hónapra egy kétfélt és négy lábú gyermeke született. A gyermek néhány óráig élt és az orvosok átadták az anatómiai múzeumnak, ahol azt spirituszba tették. A család azonban azon fáradozik, hogy a gyermeket a zsidó temetőben megfelelő rítus szerint temelhesse el.

A negreszi Ceire Mizrachi szervezete, az elmúlt héten ejtette meg új vezetőségi választását. Diamant Ste elnök lemondása folytán, Iszak Zollant választották meg az elnöknek. Megválasztották még: Gofsmann Henrick titkárt, Diamant Mór pénztárnokot, Friedmann Mór és Lébi Henrick ellenőröket.

Nagyszerű chanuka-ünnepélyt rendezett a szalmári Mizrachi ifjúság, amely a legteljesebb anyagi és erkölcsi siker jegyében zajlott le. A műsoros estélyt Riederer Miksa vezette be élénk és melett. Nagy sikert aratott Wald József főkarant 12 tagú kíséretével, valamint Glück Mirjam, Rível Iolyka, Klein Kalóka, Orics Böske, Weinstock Menase, Glück József, Klein Joel, Weisz József és Fuchs Marcel, aki a konferanszé szerepét töltötte be.

Vörös „Mágén Dávid” Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: E napokban alakult föl meg a „Vörös Mágén Dávid”, mely az egész országban fiókágazatokkal is létesített. Az első-segély nyújtására több szamaritánus kurzus alakult, melyekre számos hallgató iratkozott fel. Az alakuló gyűlésen elhatározták, hogy gyűlést indítanak az egész világra, a „Vörös Mágén Dávid” alap megteremtésére s egyuttal lépéseket tesznek, hogy az egész világon „Vörös Mágén Dávid” ágazatok létesüljenek.

Vörös „Mágén Dávid” Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: E napokban alakult föl meg a „Vörös Mágén Dávid”, mely az egész országban fiókágazatokkal is létesített. Az első-segély nyújtására több szamaritánus kurzus alakult, melyekre számos hallgató iratkozott fel. Az alakuló gyűlésen elhatározták, hogy gyűlést indítanak az egész világra, a „Vörös Mágén Dávid” alap megteremtésére s egyuttal lépéseket tesznek, hogy az egész világon „Vörös Mágén Dávid” ágazatok létesüljenek.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Nagyintézőbizottságának nagyváradi ülése

Rendkívül izgalmas hangulatban vasárnap folyt le Nagy áradon a Zs. N. Sz. Nagyintézőbizottságának ülése Dr Szegő Ernő elnököltével. Mindenki a maga módja szerint igyekszik a zsidó ifjúsági problémát felgöngy és nekünk csak állandóan egy kérdésünk lehet ismétellen, hol vannak a mi szellemi és lelki vezetőink, hogy az ifjúság vallásos zsidó mozgalma élére álljanak? És hol voltak a múltban, hogy e téren bármilyen eredményt is elérhettünk volna? Mit teletk eddig vallásos zsidó ifjúságunk megmentéséért?

Lehetetlen továbbra is, hogy a mi szellemi vezetőink nekorődményeséggel álljanak a vallásos zsidó ifjúság eme megmozdulásával szemben. Itt az ideje, hogy a nagy nyilvánosság meg tudja és boldítsa a zsidóságunk ama egyetlen szent célkitűzését, amelyről a Szovjetunió iránt, hogy ott az építőmunkát ezen célkitűzés alapján megvalósítsam.

Csodaszülött a varsói zsidó kórházban. Varsóból jelentik: A zsidó kórházban egy Malke Mandelbaum nevű nőnek hét hónapra egy kétfélt és négy lábú gyermeke született. A gyermek néhány óráig élt és az orvosok átadták az anatómiai múzeumnak, ahol azt spirituszba tették. A család azonban azon fáradozik, hogy a gyermeket a zsidó temetőben megfelelő rítus szerint temelhesse el.

A negreszi Ceire Mizrachi szervezete, az elmúlt héten ejtette meg új vezetőségi választását. Diamant Ste elnök lemondása folytán, Iszak Zollant választották meg az elnöknek. Megválasztották még: Gofsmann Henrick titkárt, Diamant Mór pénztárnokot, Friedmann Mór és Lébi Henrick ellenőröket.

Nagyszerű chanuka-ünnepélyt rendezett a szalmári Mizrachi ifjúság, amely a legteljesebb anyagi és erkölcsi siker jegyében zajlott le. A műsoros estélyt Riederer Miksa vezette be élénk és melett. Nagy sikert aratott Wald József főkarant 12 tagú kíséretével, valamint Glück Mirjam, Rível Iolyka, Klein Kalóka, Orics Böske, Weinstock Menase, Glück József, Klein Joel, Weisz József és Fuchs Marcel, aki a konferanszé szerepét töltötte be.

Vörös „Mágén Dávid” Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: E napokban alakult föl meg a „Vörös Mágén Dávid”, mely az egész országban fiókágazatokkal is létesített. Az első-segély nyújtására több szamaritánus kurzus alakult, melyekre számos hallgató iratkozott fel. Az alakuló gyűlésen elhatározták, hogy gyűlést indítanak az egész világra, a „Vörös Mágén Dávid” alap megteremtésére s egyuttal lépéseket tesznek, hogy az egész világon „Vörös Mágén Dávid” ágazatok létesüljenek.

Vörös „Mágén Dávid” Palesztinában. Tel-Avivból jelentik: E napokban alakult föl meg a „Vörös Mágén Dávid”, mely az egész országban fiókágazatokkal is létesített. Az első-segély nyújtására több szamaritánus kurzus alakult, melyekre számos hallgató iratkozott fel. Az alakuló gyűlésen elhatározták, hogy gyűlést indítanak az egész világra, a „Vörös Mágén Dávid” alap megteremtésére s egyuttal lépéseket tesznek, hogy az egész világon „Vörös Mágén Dávid” ágazatok létesüljenek.

Adenben nővelik a hindu rendőrök számát. Aden. Mint ismeretes az elmúlt hónapokban Adenben sulyos antiszemita zavargások folytak le, amelyek helyenként formális pogrom jellegű öltöttek. Az angol hatóságok azonban úgy látszik jelét sem mutatják annak, mintha a további zavargásoknak elejét akarnák venni, tekintettel arra, hogy ujabban az adeni rendőrséget teljesen átszervezik és emelk a mo'lam rendőrök számát. Egyelőre a rendőrség egyharmadát alakítják át indiai rendőrökkel, de kifizetésbe helyezték a brith hatóságok a mo'lam rendőrök további elhelyezését is. Az adeni angol hatóságok természetesen munkájukat az anyaország belegyezésével végzik, ami különböző fényt vet Anglia kétszínű politikájára. Az adeni zsidóság helyzele így szomorú kilátásokat rejti magában, mert a rendőrség átszervezésével, még az eddiginél is alább fog csökkenni személyi és vagyoni biztonságuk.

RÖVID HIREK

JERUZSÁLEM. Pénzügyi statisztika adatai szerint, a palesztinai deponált zsidó vagyonok teljes összege 5 millió fontot tesznek ki, amelyből 3 1/2 millió van zsidó bankokban elhelyezve. — Az elmúlt hónapban nyitották meg ünnepélyes keretek között a tibériási meleg gyógyfürdőt. — A Heczihi kolónia egyik utcáját Szokolov nevére nevezték el. — A kormány engedélyt adott az Agudasz Jisroelnak egy új napilap indítására. — A fő kormányzó kijelentette, hogy az európai angol követek feljuttatott kéréseit a palesztinai turista utazások engedélyezése ügyében. — Az elmúlt év novemberében h. v. n. 1929 személy utazott be Palesztinába, akik közül 1192 zsidó volt, 111-en saját költségükön, mint tőkepenészek jöttek az országra. — A „Palestina” közli, hogy tavasszal arab világkonferenciát tartanak Bagdadban. — A Beth Alpha kolóniát legyőztes arab banditák megtámadták és kirabolták. A kolónia 67 juhát elhajították. A rendőrségnek sikerült 3 arabot őrizetbe venni, akiknél 21 juhot találtak meg. — Az arabok között a parlament mozgalom egyre terjed.

HAIFA. „A palesztinai Sportszövetség”, amely arab vezetés alatt áll, elhatározta, hogy bojkotálni fogja a zsidó sport szervezeteket. — A kormány a Haifa városi évbi szubvencióját 15.000 fonttal akarja redukálni. A város delegációja intervenált a kormánynál a levonások érvényesítése ügyében, mert ezáltal teljesen megszűnne a további építkezés. — A haifai hitközség 1933 évi költségvetése 6831 fontot tesz ki. — A haifai kikötő befejezése kapcsán további hatalmas építkezési tervek vannak folyamatban. Orási vasúti hálózat épül, amely Egyiptommal és Hedjassal veszi fel az összeköttetést. Egész sor új ucca épül a kikötő közelében.

TEL-AVIV. Az elmúlt hó 10-én ünnepélyes keretek között mondta ki a revizionista „Beth Trumpeldor” és a „Nemzeti Ifjúsági Szövetség” szervezetek fúzióját.

SZALONIKI. A városi tanács elhatározta, hogy a megszávozott 7 millió filantropiai és kultuszubvenciókból 630.000 Drachmát bocsájt a zsidó intézetek rendelkezésére.

MEXICO. Az antiszemita nemzeti párt, amely állami támogatásba részesül, a parlamentben javaslatot nyújtott be az összes idegenek kiutasítására illetéleg. Ugyancsak javaslat készült még a párt részéről arról, hogy a zsidóknak és kínaiaknak csak külön negyedben — a városok központjától távol — szabadon üzletet nyitni és kereskedni.

BÉCS. A nemzetiszocialisták a városi tanácsban javaslatot nyújtottak be a vágatási tilalom elrendelése kérdésében. A javaslatot az antiszemitaik kizárólag demonstrációnak szánták. — Még az elmúlt év októberében, Ros-Hasana első napján történt, hogy a bécsi antiszemitaik megtámadták az egyik zsinagógát és ott súlyosan brutálisították a közönséget. A tüntetésen jelenlévő Leitner Ioan egy székot ragadott fel és az antiszemitaik közé vágta. Leitner Ioan ezért a tettéért vont az elmúlt napokban felelősségre a bécsi törvényszék és 5 schilling büntetésre, vagy 22 órai zárkára ítélte. Így végződött a bécsi antiszemita tüntetés egy zsidó elítélésével.

LIPCSE. Az elmúlt héten 73 éves korában nyit el Chaim Ettingon szivargyáros, ismert zsidó filantrop, aki több kórházat és egy zsidó templomot alapított. LIPCSE városa egy utcát nevezet el róla.

CAIRO. A röviddel elévült elkövetett bombamerénylet kapcsán, amelyet a Beth palota ellen követtek el, a rendőrség őrizetbe vett egy zsidót is, akinek azonban ártatlansága a napokban kiderült és a rendőrség máris szabadlábra helyezte.

BRÜSSEL. Az új belga parlamentbe mindössze egy zsidó jutott be a szocdem. párt listáján, Mark Sommerhausen, az új zsidó képviselő vallásos rigai családból származik.

AMSZTERDAM. A főváros központjában a napokban leplezték le Carol Wertheim ismert zsidó filantrop emlékművét 100 éves születésének fordulóján.

INNSBRUCK. Éles bojkotpropagandát vezettek be itt is a nemzetiszocialisták, a zsidó kereskedők ellen. Falragaszokon közlik a zsidó kereskedők neveit, akikről nem szabad semmit sem vásárolni. A plakátot a hatóság elkozsolta.

PARIS. Lévi főrabbi elnökelete alatt tanácskozáskor folytatták, hogy azon zsidó asszonyok számára, akiknek házassági viszonyaik nincsennek rendezve, megszerezik a helyi kirakatot. — A Paul Boncour által alakított új kabinetben 2 zsidó miniszter is van, Leon Mayer és Alexander Israel.

BERLIN. A hitközségi tanács elhatározta, hogy felemeli a kultuszadót, mivel az elmúlt évi költségvetés deficittel zárult. — Az elmúlt héten, esztartók este 10 órakor 3 nemzetiszocialista párt-ember hatolt be Fridmann Lázár lakására, ahol megölték az ősrabbiát és össze-vissza verték. A rendőrség hamarosan megérkezett és őrizetbe vette a merénylőket.

MOZI

Városi Színház Mozgó

Péntektől: Ófelsége a gyermek. Világiskola németül beszélő sportfilm.

Teatrul HEYMAN szinkör

Péntektől kezdve: Schönbrunn álom, énekes, zenés filmperegett Eggert Mártha, Hermann Thimig, Hans Junkermann, Verebes Ernő. A Dunakeringő óta nem látott ilyen finom és nagyhatású operettet.

„Rombolód s ellenségeid az üledből indulnak ki”.

A szlovenszki „Politika” című szlovák sovinszla lap egyik legutóbbi számában egy Ing. Gross nevű többek között a következőket írja: „Csehszlovákia zsidósága 14 éve élvez a köztársaság törvényeinek előnyeit s a zsidók mégis felette hálátlanoknak mulatkoznak. Lelkiismeretesen gondoskodnak róla, hogy a magyar nyelv ki ne haljon a szlovák városokból. A zsidó publikum magatartása a footballpályákon a leglangyosabb nacionalistát sem hagyhatja hidegen. Ha megakarnók állapítani, hová tartoznak ezek a provokátorok, úgy konstanszálunk kell, hogy a zsidó nemzeti táborhoz. Nolens-volens felvelődik a kérdés, vajjon a zsidó köpeny alatt nem rejtgetik-e a magyarságot? Óva intem a zsidóságot — írja Ing. Gross — ettől az utól s eme irány folytatásától. Minden hur szakad s a hosszú türelemnek is vége szokott lenni”. Eddig Ing. Gross intelmei. Ha ez az Ing. Gross nem fikció, és a „Politika” által költött személy, úgy csak egy minden zsidó erkölcsi s etikai érzésből kivetkőzött, az asszimilációtól megkölyagosodott pfefferkorintpus lehet. Mert becsületes, öntudatos és jellemes férfi sohasem nyujt segítő kezét az antiszemita sajtó gyalázatos öcsárlásaihoz.

35 ezer zsidó gyermek éheznek Lengyelországban. A városi központi jóléteknységi hivatal jelentése szerint 35 ezer zsidó gyermek éhezik Lengyelországban, akiket a párisi Alliance Israélite segítségével népkönyhákön látnak. A Joint Lengyelországban 53 népkönyhát tart fenn. Maguk a lengyel zsidók pedig képtelenek arra, hogy saját szegényeiket ellássák...

175 ezer dollár a zsidó kölcsönpénziárak részére. Az amerikai zsidó kölcsönpénziárak vezetősége (Foundation) Londonban tartotta meg legutolsó ülését. Ezen jelentést tettek az európai zsidóság szörnyű gazdasági helyzetéről. Lengyelország, Litvánia és Románia nyomaigó zsidósága részére 175 ezer dollárt szavaztak meg azaz a fellettel, hogy ugyanilyen összeget teremtenek elő az ottani országok zsidó bankjai is.

Mit köszönhet Anglia a Rotschildeknek? Londonból jelentik: A nyilvánosságra hozott francia titkos levéltár dokumentumai érdekes képet nyujtanak az angol történelemben viselt Rotschildok szerepére. Kiderül, hogy a Rotschildok mérhetetlen s felbecsülhetetlen szolgálatokat tettek Angliának Egyiptomban. Anglia csak a Rotschildoknak köszönheti, hogy megszerezte Ismail pasa részvényeit s így megszerezte a Suez-csatorna feletti az uralmat s Franciaországgal szemben a vezető szerepet. Sir Natanel Rotschild ebben a transzaksióban döntő szerepet játszott. A titkos okmányokból kiderül, hogy Rotschild segítségével nélkülül a Suez-csatorna ma nem volna Anglia kezében.

Aradi Orthodox Izraelita Hitközség.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a helybeli Kopil Jakab baromfikereskedő által árusított vágott baromfiak, valamint hár, zsír és füstölt húsnevelék, a Rabbitságunk által „Tréfo”, azaz titvánisan szigoruan tiltottnak nyilvánítottat.

Egyidejűleg felhívjuk a t. Főrabbi urak és Hitközségek figyelmét arra, hogy az innen szállított húsnevelékek csakis olyan „Hechser” ellenében vegyék át, amely Schreiber Joachim főrabbi urunk pecsétjével és sajátkezi aláírásával van ellátva.

Az aradi orth. Izraelita Hitk. Előjárósága.

ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

Miért kell változtatni gyakran a tisztviselőket?

Az öreg Schlossberger bárót megkérdezte egy barátja, hogy miért változtatja ő olyan gyakran a hivatalnokait.

— Nézd kérlek, — felelte Schlossberger — arra nekem megvan az okom. Mert ha én felvesszek, mondjuk, egy könyvelőt, az első időkből minden dolog elintézésére előlt bejön hozzám és így szól:

— Herr Baron, wie befiehlt Sie, dass die Sache erledigt wird?

Később, ha már kissé megmelegedett, így jön be:

— Also, Herr Baron, wie werden wir die Sache erledigen?

Ha aztán már tíz éve van nálam, akkor félig kinyílja az ajtót és beszól:

— Herr Chef, die Sache habe ich so erledigt!

Hogy lehet egy életfogytiglanra elítéltnék a büntetése felét elengedni?

Ferenc József egyszer meglátogatott egy fegyházat, ahol eléje vezették a rabokat.

— Menyi büntelése van? — kérdezte az egyikből.

— Négy év.

— A felét elengedem.

Jött a másik.

— Mennyi büntelése van?

— Tíz év.

— A felét elengedem.

Jött a harmadik, negyedik, ötödik, tízedik, huszadik, mindegyiknek elengedte a büntetés felét. Jött végre egy, aki így szólt:

— Életfogytiglan vagyok elítélve.

— A felét elengedem, — mondta a király.

Az igazgatóság nagy zavarban volt, most mit csináljanak? Elmentek a helybeli rabbihoz tanácsért, aki némi gondolkodás után így szólt:

— A rab az egyik nap legyen szabad, egyik nap üljön.

Isten sem büntet hiába.

Rabbi Jakob Kranzot, a híres dubnói maggidot kérdezte egy ízben barátja:

— Ha te prérikációdiban komolyan kéred bűnös hivedre a büntetést, miért hagyod magad fölük mégis megfizetni?

Mire a rabbi szellemesen ekként válaszolt: Isten sem büntet egyetlen embert hiába...

Az erkölcsstelen fiu.

Egy rabbinak hír szerint igen romlott fia volt, aki lépten-nyomon megszegte a Tóra parancsait. Egy napon híri hozták a rabbinak, hogy a fia szombatra elutazott. Látták, amint késő este elhagyta a várost.

— Lehetetlen — válaszolt a rabbi — egy zsidónak nem szabad szombaton utazni.

Egy másik esetben a rabbi felesége jött hozzá panasza, hogy a fia pár perccel ezelőtt megette az egész libamáját.

— Hihetetlen — szólt a rabbi, majd mindjárt kinyomozom. Hívjátok fiamat élelem és hozzatok ide egy pohár tejet.

— Nos fiam idd meg azt a tejet, szólt azután a rabbi a fiának, aki egy hajlásra itta ki a pohár tartalmát.

— Látjátok szólt végül a rabbi, a fiam nem ette meg a libamáját.

Afrikában bojkottálták Szigeti hegedűművészt hitehagyása miatt.

A Máramaroszigetről elszármazott Schächter, később Szigeti József hegedűművész, mint kiálló útletember már régebben elhagyta jó vallásos ösei hitét s rendezett vallású, azaz katolikus lett. Ez a politika Európában különösen bérál s mindenütt már előre biztosította számára a sikereket. Nemrég az afrikai Johannesburgba érkezett, ahol a lepök nagy reklámat csaptak koncertjének. Az egyik lap még azt is megírta, hogy Szigeti József kiter zsidó. Ámde ez a reklám visszafelé sült el. A puritán bírók és a delatrickai zsidók nem ismernek tréfát vallási kérdésekben s így folyamatosan szökökkel tüntettek a rovágal ellen. Szigeti József egy szólnán füres széksorok előtt látta Szigeti Józsefet.

